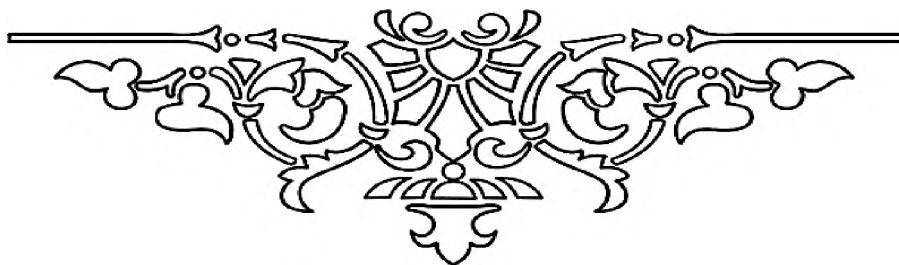

**ОРЗУЛАРГА
ҲАМОҲАНГ ҲАЁТ**

Тошкент –2022
“FAN ZIYOSI” нашриёти

UO'S: 432.684.24

КБК: 84.5. (5У3б)

ОРЗУЛАРГА ҲАМОҲАНГ ҲАЁТ

– Тошкент: «Fan ziyosi» нашриёти, 2022. – 340 бет

Ушбу китоб йирик олим, фалсафа фанлари доктори, профессор, Турон фанлар академияси академиги Норкулов Дўстмурод Тошпўлатович таваллудининг 70 йиллиги муносабати билан тайёрланган.

Китобдан Дўстмурод Норкуловнинг дўстлари, шогирдлари ва бошқа яқин инсонлари томонидан профессорнинг ҳаёт йўли, етук олим, устоз сифатидаги ҳамда чин инсонийлик жиҳатлари ҳақида ёзилган мақола-эсселари, шунингдек, юбилей муносабати билан ўтказилган илмий-амалий анжуман иштирокчиларининг соҳа йўналишлари бўйича илмий мақолалари жой олган.

Масъул муҳаррир:

Ў.М.Абилов – Тошкент тиббиёт академияси Ижтимоий фанлар кафедраси профессори, фалсафа фанлари доктори

Тузувчилар:

С.Д.Норкулов – Тошкент тиббиёт академияси Ижтимоий фанлар кафедраси мудир, фалсафа фанлари доктори

Ш.А.Искандаров – Тошкент тиббиёт академияси Ижтимоий фанлар кафедраси доценти

Тақризчилар:

Б.О.Тўраев – фалсафа фанлари доктори, профессор

Ў.Ғ.Тилавов – фалсафа фанлари доктори, профессор

ДЎСТМУРОД ТОШПЎЛАТОВИЧ НОРҚУЛОВНИНГ ҲАЁТ ЙЎЛЛАРИГА ЧИЗГИ

Искандаров Шерзод Абдуғаниевич

*Тошкент тиббиёт академияси доценти, тарих фанлари
бўйича фалсафа доктори (PhD)*

Ҳар бир мамлакатнинг, жамиятнинг тараққиёти у ерда илму фаннинг нақадар ривож топгани билан узвий боғлиқдир. Илмга ва уни ўрганишга қаратилаётган эътибор ўша давлатнинг эртанги кунини белгилаб беради. Илм — ақл нуридир. У инсонларни борлиқни ҳис этиш, воқелиқни идрок этиш, маънавий ва моддий оламни англашга, тафаккурини шакллантиришга ундайди. Илм яшаш чироғидир. У инсонларга бахт келтиради, ёруғликка чорлайди, жаҳолатдан йироқлаштиради. Зиёли инсонлар жамиятнинг етакчилари ҳисобланади.

Фалсафа фанлари доктори, профессор Норқулов Дўстмурод Тошпўлатовичнинг ҳаёт йўллари ҳақида ҳар қанча гапирсак ҳам аслида кам, устозни бошқа инсонлардан ажралиб турадиган хусусиятлар жуда ҳам оғир ва босиқлиги ҳар қандай масалани мураса йўли билан ечишлари таҳсинга сазовордир. Айтиш керакки, тиришқоқлик, илмга чанқоқлик, жиддийлик, муомалалилик ва камтаринлик каби ижобий шахсий фазилатларга эга инсон сифатида биламан.

Мен Норқулов Дўстмурод Тошпўлатович билан 2010 йилда магистратурани тугатиб келиб устозга келажакда Тошкентда қолиш режам борлигини айтгандим. Шундан сўнг устоз менга сиз докторлик диссертация мавзуси устида иш олиб боринг деб маслаҳатлар бердилар. 2011 йилда мен докторлик диссертация тадқиқот ишларимни бошлаб юбордим. Бир неча йиллар давомида тадқиқот ишларини ёзиш ва уни таёрлаш бўйича устоздан маслаҳатлар олиб турдим.

Шу йиллар оралиғида менга илмий тадқиқот ишларини олиб боришда инсон меҳнаткаш ва ўз ишини устаси бўлиши энг муҳим хусусият эканлигини айтиб келди.

Айнан шундай кунларнинг бирида менга устоз Тошкент тиббиёт академиясида ишлаш таклифини бердилар. Мен учун ўша кун ҳеч қачон хотирамдан, эсимдан чиқмайдиган кун сифатида муҳрланиб қолди. Шундан сўнг мен академияда ўз фаолятимни бошлаб юбордим.

Мен устозни бир хислатларига жуда ҳам қойил қоламан, ҳар қандай топшириқни ўз вақтида бўлишини, назарот қилишларига, берилган топшириқ ўз муддатида бажарилишини доимий эслатиб турадилар. Агар кафедра ходими берилган топшириқни ўз вақтида бажармаса у ходимга албатта муддат бериб, ўша ишни яқунлаш кераклигини ётиғи билан тушинтирадилар.

Норкулов Дўстмурод Тошпўлатович мамлакатимиз миқёсида соғлиқни сақлаш соҳасида кечаётган туб ислохотларни ҳаётга тадбиқ қилишдаги фаол иштироки, билимли, иқтидорли тиббиёт соҳаси мутахассисларини тайёрлашда ўзи хиссаларини қўшиб келмоқдалар.

Устоз фалсафа йўналишида ўз мактабларини яратган. Устоз оиласини файласуфлар оиласи деб ҳам айтиш мумкин. Битта оилада 3 киши фалсафа бўйича илмий даражага эга, Норкулов Дўстмурод Тошпўлатович устоз ўзи ва ўғиллар Сухроб Дўстмуродович фалсафа фанлари доктори (DSc), келини Фарида Саидикрамовна фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD). Бундай оилалар менимча Ўзбекистонда камчиликни ташкил қилади.

Файласуф олим устозимиз илм-у ижод билан қизғин ва самарали шуғулланишда давом этмоқда, 70 ёшингиз муборак бўлсин, сизга узоқ умр ва сиҳат саломатлик тилайман.

МУНДАРИЖА

СЎЗ БОШИ.....	4
I БЎЛИМ. Профессор Д.Т.Норкуловнинг илмий-ижодий фаолияти	
Монография, дарслик, ўқув, ўқув-услубий кўлланма ва рисоалар...	10
Халқаро илмий журналлар ва конференцияларда эълон қилинган мақола ва тезислар.....	13
Республика миқёсидаги илмий журнал ва конференцияларда эълон қилинган мақола ва тезислар.....	14
Илмий раҳбарлигидаги тадқиқотчилар.....	24
Диссертацияларга расмий оппонентлик.....	25
II БЎЛИМ. Орзуларга ҳамоҳанг ҳаёт	
Инсон тафти.....	28
III БЎЛИМ. Д.Т.Норкулов ҳақидаги фикрлар	
Ш.А.Боймуратов - Самарали меҳнат ташкилотчиси.....	62
Т.А.Бобомуратов - Юрт учун, ватан учун фидоий инсон.....	63
Б.Т. Халматова - Таълим-тарбияга фидоий инсон.....	65
И.Саифназаров, Ф.Саифназарова - Файласуф олимлар оиласи соҳиби.....	67
Б.О.Тураев «Соддадиллиги билан бизни мафтун этади»	71
С.Отамуратов Кўнгли очик, камтарин олим.....	74
Ў.М.Абилов - Садоқатли дўст тимсолига молик ҳаёт фалсафасига амал қилган инсон.....	75
Қ.Назаров - Эмас осон бу майдон ичра турмоқ.....	81
Б.Т.Тўйчиев - Муродига етган дўст.....	88
Н.Х.Ҳакимов - Фалсафа фани фидоийси.....	91
Н.А.Шермухамедова - Ибратли умр.....	94
Ҳ.Ҳамидов - Илм-фанимизнинг тиниб-тинчимас фидоийси.....	98
З.Давронов - Инсонийлик ва ақлий камолот соҳиби ҳақида.....	100
В.Алимасов - Дўстим-Дўстмурод.....	104
Б.Алиев - Теран салоҳиятли инсон.....	107
И.Эргашев - Талабаликдан бошланган дўстлик.....	109
О.Д.Нишонова - Камтар ва самимий инсон.....	112
М.С.Ҳажиева - Фан боғининг боғбони.....	114
М. Исмоилов - Эзгуликдан умр чароғон.....	117
В. Кўчқоров - “Вақт фалсафаси” билан тиллашган олим.....	119

Н.Назаров - Эзгуликка йўғрилган умр.....	127
Ф.Юлдашева - Тарихий-маданий мерос муаммосига янгича ёндашган олим.....	130
О.Бўриев - Одамийлик мулки соҳиби ва етук файласуф олим.....	134
Р.Т.Зоҳиров - Қалби қайноқ, меҳри дарё Қашқадарёлик – У.....	138
Б.Х.Джалилов - Дўстим Дўстмуродга дўстона табрик.....	146
С.Д.Норкулов - Ўз фарзандларини бахтли бўлишга сабабчи бўлган инсон.....	149
И.Отамуродов - Дўстмуроджон.....	152
С.Ғ. Алимова - Комил инсоннинг ибратли фазилатлари.....	153
О. Муҳамедяров - Бўш вақтнинг хуш вақтлигини исботлаган олим.....	154
С.Р. Халиков - Илмга баҳшида умр.....	158
А.М. Махматов - Донишмандликка интилиб.....	160
Н.Ш.Ниёзова - Илм-фанга баҳшида умр.....	163
А.Мухтаров - Янги Ўзбекистоннинг илму-маърифатига хисса қўшган олим.....	166
Ф.С.Атамуратова - Устозга эҳтиром.....	168
Ф.С.Умарова - Биз отамдек ҳурмат қилган инсон.....	170
Ш.А. Искандаров - Дўстмурод Тошпўлатович Норкуловнинг ҳаёт йўлларига чизги.....	173
А.Худойкулов - Устоз-отангдек улуғ.....	175
Б.Расулов - Ярим асрлик дўстлик нашидаси.....	179
Б.С. Турдиев - Маърифат истаб, изидан ибрат ёғдирган файласуф.....	182
Л.Ҳайдарова - Ҳаёт ва “хаёлат”да мукамал инсон.....	184
Б.У.Рўзиев - Касбига содиқ, меҳнатсевар ва чинаккам иродали инсон!.....	189
Н.И. Рўзиев - Устозлик мақомига эришиш йўли.....	191
Ғ.Ғ.Утаев - Меҳнатдан кадр топган файласуф олим.....	193
З.Э.Маркаев - Меҳри дарё устоз!.....	194
Л.Ю.Махмудов - Ҳам ҳаётда, ҳам илмда, ҳам ишда барчага ўрناق инсон тўғрисида.....	196
А.Н.Гуломова - Илм йўлида забардаст, ҳаётда метиндек ирода ва сабр, иш фаолиятида эса камчиликларга кўз юма олмайдиган инсон ҳақида.....	198
Ю.Ҳамдамов - Вақтдан оқилона фойдалана олган олим.....	200
Т.Қўйлиев - Устоз мақомидаги дўст ва ҳамкасб ҳақида икки оғиз сўз.....	209

IV БЎЛИМ. Илмий мақолалар тўплами

Д.Т.Норкулов - Вақтинг кетди – нақдинг кетди.....	213
Ў.М.Абилов - Миллийлик ва умуминсонийлик оптимизми.....	221
Б.О.Тураев -Тарихий хотирани тиклашда тарихчилар хамжиҳатлигини янада кучайтириш муаммолари.....	229
С.Д.Норкулов - Онг моҳияти ҳақида қисқача мулоҳаза.....	240
Тураев Бахтиёр Оманович -Маънавий меросни ўрганишда синергетик методологиянинг ўрни.....	245
Ш.А.Искандаров - Марказий Осиё арабларининг бола туғилиши билан боғлиқ маросимлари.....	255
В.О'.Ро'зиёев - Internet va ijtimoiy tarmoqlarning yoshlar ongi va ma'naviyatiga ta'siri.....	262
Л.Ю.Махмудов - Фуқаролик жамияти шаклланиши жараёнида ҳуқуқий маданиятнинг ўрни.....	267
М.Абдуллаев - Махтумқули Фироғийнинг инсон моҳияти борасидаги қарашлари.....	270
Р.Р.Сауров - Ходимлар компетентлиги ва институтнинг самарали фаолият юритиши.....	276
О.Бўриев, Ҳ.Тошмуродов - Абу Райҳон Беруний таваллудининг 1050 йиллигига Берунийнинг “Қадимги халқлардан қолган ёдгорликлар” асари муҳим этнографик манба сифатида	280
Н.И.Рўзиёев - Девону луғатит-туркда халқ табибини сеҳрли ва рационал даволаш усуллари.....	290
Н.Х.Абдурахманова - Ҳуқуқий маданият ва демократия: ижтимоий фалсафий ёндашувлар ва концепциялар.....	294
Х.Очилова - Ўзбекларда белбоғ билан боғлиқ эътиқод ва удумлар (Қашқадарё воҳаси мисолида).....	298
А.А.Азизов - Ўзбек давлатчилигида ҳокимият рамзларига оид айрим мулоҳазалар.....	313
Ғ.Ғ.Утаев - Инклюзив таълимни ривожлантиришда мавжуд муаммолар ва уларнинг ечимлари.....	323
Ф.С.Умарова – Модернизация нима?.....	327
ХУЛОСА	334

ОРЗУЛАРГА ҲАМОҲАНГ ҲАЁТ

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигининг
«FAN ZIYOSI» нашриётига 2021 йил 14 февралда
берилган 308197041-сонли лицензияси
Нашриёт манзили: Тошкент шаҳри, А. Навоий кўчаси, 30 уй.

Times гарнитураси. Босма тобоғи 18,25.
Босишга рухсат этилди 11.12.2022. Буюртма № 56
Қоғоз бичими 60x84^{1/16}. Шартли б. т.-21,25.
Адади 100 нусхада.
«Munis design group» МЧЖ босмахонасида чоп этилган.
100170, Тошкент ш. Бўз – 2 мавзеси 17А уй.